

III.

Сложенитъ за разрѣшение на конгреса въпроси бѣха вече на изчерпване. Наближаваше денътъ на закриването му. Въ прѣдпослѣдното му засѣдание Стоянъ Заимовъ сложи на дневенъ редъ разрѣшението на проблемата, относно зародилата се въ него идея за въздигане въ разнитъ крайща на България Паметници на свободата. Не случайно зародилата се въ него идея въ Карлово—Калоферъ—Сопотъ—Коприщица—Панагюреще, той разви и разясни въ кжса сгъстена рѣчь прѣдъ конгреса. Въ първия моментъ членоветъ на конгреса, като че ли, бѣха изненадани отъ новата ГОСТЕНКА-ИДЕЯ, заживѣла въ душата на оногова, който скита по градове и села да събира и трупа сурови материали за историята на българското възраждане и освобождение. Тази неочаквана и неканена гостенка-идея, за пръвъ пжтъ си правѣше визитата на тѣхнитъ умове и сърца. Изненадата мина, като, буря въ чаша вода; настѣпи спокойно разискване на сложения въпросъ отъ прѣдседателя на конгреса. Никой отъ делегатитъ не се обади противъ идеята за въздигането ПАМЕТНИЦИ НА СВОБОДАТА. Та можеха ли самитъ поборници-опълченци да отидатъ противъ себе си. да нежелаятъ да се увѣковечи паметта на загиналитъ въ борбата за свобода тѣхни другари, а край тѣхъ и на самитъ живи още борци... Само Филипъ СИМИДОВЪ, делегатъ на русенското поборнико-опълченско дружество, каза и запита: „прѣди всичко трѣбва да спасимъ отъ гладъ и голотия, отъ материалната мизерия. живи останлитъ борци, че чакъ тогава да си позволимъ лукса да разрѣшаваме въпроса за въздигане Паметници на свободата. Идеята е прѣкрасна, конгресътъ нѣма какво да каже противъ нея, нито пъкъ ще ѝ се съпротивопостави. Но азъ питамъ ѝ искамъ да знамъ, като кой изъ мѣжду насъ ще се нагърби да реализира тая чудна замисль и като на какви срѣдства ще я реализира той.“

Драганъ Цанковъ, старчески се надигна отъ мѣстото си, нагъртено и подчертано каза: „този ще я реализира, на когото въ ума и сърцето се е зародила. Моля, конгресътъ да даде пълното си довѣрие на оногова, комуто първи въ душата се е зародила тая високо благородна идея. Той е човѣкъ на излишната енергия, той е човѣкътъ съ дълбокия и широкъ умъ, и съ нужния въ дадения случай тактъ. Нека се радваме и гордѣмъ, че между насъ борцитъ се намира човѣкътъ, който първи се сѣти за въздигане паметници на Свободата, които ще бждатъ живата, реалната история на борбитъ, които българския народъ води и прѣживѣ до освободителната война“.

Конгресътъ единодушно възприе прѣдложението на Дра-